

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW

Onderwijspersoneel en
Primair Onderwijs

Van

1 - Persoonsgegevens

Datum

16 oktober 2024

Referentie

48720464

Bijlagen

Kamerbrief onderzoeken
onderwijs aan nieuwkomers

Evaluatie Wet Tijdelijke
Nieuwkomersvoorzieningen in
het onderwijs – nulmeting

Monitoronderzoek naar
onderwijs aan Oekraïense
leerlingen in het po en vo tov
onderzoek

Onderzoek gemeentelijke kosten
nieuwkomersonderwijs

Beleidsreactie verschillende onderzoeken onderwijs aan
nieuwkomers

Aanleiding

Recent is een aantal onderzoeken op het gebied van onderwijs aan nieuwkomers uitgevoerd. Met deze Kamerbrief reageert u kort op de belangrijkste bevindingen. Het gaat om de volgende onderzoeken:

1. Evaluatie Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs – nulmeting (eerste tussenrapport);
2. Monitoronderzoek naar onderwijs aan Oekraïense leerlingen in het po en vo (tweede tussenrapport);
3. Onderzoek gemeentelijke kosten nieuwkomersonderwijs (van VNG en OCW).

Wat betreft het eerste onderzoek is er toegezegd om de Tweede Kamer elk jaar voor de Begrotingsbehandeling te informeren over de tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen. De Begrotingsbehandeling is dit jaar eind november en daarom willen we de brief graag daarvoor uitsturen. Met deze nota vragen we u de Kamerbrief te ondertekenen.

Geadviseerd besluit

Bij akkoord graag de brief ondertekenen en verzenden.

Toelichting – Samenvatting van de brief

Evaluatie Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs

- Dit is het eerste evaluatierapport over de Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs.
- De Wet regelt de overlegplicht tussen gemeenten en schoolbesturen en de mogelijkheid om een tnv op te richten.
- Op gebied van de overlegplicht laat het onderzoek zien dat er veel bestaande overleggen rondom de organisatie van nieuwkomers zijn.
- Er sprake is van wachtlijsten voor leerplichtige nieuwkomers, zowel in het primair onderwijs als in het voortgezet onderwijs. De wachtlijsten in het voortgezet onderwijs zijn groter dan in het primair onderwijs en daar lijkt de problematiek het meest te spelen.
- Op moment van het onderzoek waren er 5 tnv's.
- Aangezien dit de nulmeting is en het eerste tussenrapport (van in totaal 3 rapporten) wachten we de bevindingen en resultaten af van de volgende rapportages voor eventuele acties.

Monitoronderzoek naar onderwijs aan Oekraïense leerlingen in het po en vo

- Dit rapport is het tweede rapport over de situatie rondom Oekraïense kinderen in het Nederlandse primair en voortgezet onderwijs.
- Hieronder valt een evaluatie van de Wet tijdelijke onderwijsvoorzieningen bij de massale toestroom van ontheemden (hierna: Wet TOV), waardoor schoolbesturen een tijdelijke onderwijsvoorziening (hierna: tov) konden inrichten om de Oekraïense kinderen les te geven.
- Het onderzoek laat zien dat de tov's voor voldoende onderwijsplekken hebben gezorgd en hebben geleid tot opschaling van het nieuwkomersonderwijs.
- Er zijn zorgen over doorstroom van leerlingen onder niveau: de onderwijsplek is passend bij het beheersingsniveau van de Nederlandse taal, maar sluit niet aan bij het potentieel.
- Een mogelijke oplossing is meer nieuwkomersonderwijs voor Oekraïense leerlingen om hun achterstand in de Nederlandse taal in te halen.
- In het eindrapport van 2025 wordt een totaalbeeld gegeven over de geleerde lessen met betrekking tot de tov's.

Onderzoek Gemeentelijke kosten nieuwkomersonderwijs

- Gemeenten maken naast schoolbesturen ook kosten voor het nieuwkomersonderwijs. Om de kosten die zij maken voor het uitvoeren van hun wettelijke taken in beeld te krijgen, hebben we met de VNG een onderzoek uit laten voeren.
- In het onderzoek zijn de activiteiten van gemeenten in kaart gebracht en is een uitvraag gedaan naar de kosten voor de verschillende taken. Op basis daarvan zijn de landelijke kosten en de gemiddelde kosten per leerling geschat.
- Uit het onderzoek volgt dat er een verschil zit tussen de gemaakte kosten en de middelen die specifiek voor nieuwkomersonderwijs zijn bedoeld.
- Gemeenten staan voor een grote uitdaging. Het verzorgen van onderwijshuisvesting brengt knelpunten met zich mee vanwege de onvoorspelbaarheid van nieuwe groepen vluchtelingen.
- We geven aan dat we op dit moment werken aan de toekomstvisie op het nieuwkomersonderwijs met daarin aandacht voor regionale samenwerking.
- Tot slot doen we een oproep bij gemeenten om er samen onderling zo goed mogelijk uit te komen.

Tot slot verwijst u naar een brief die nog zal volgen over de toekomstverkenning naar het nieuwkomersonderwijs. Over de toekomstverkenning wordt u via een separate nota geïnformeerd.